

Till kommunfullmäktige i Lappträsk

REVISIONSNÄMNDENS I LAPPTRÄSK UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2021

1. Revisionsnämndens verksamhet

Revisionsnämnden ska enligt kommunallagens 121 § bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning ska revisionsnämnden bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet.

Bedömningen för 2021 har gjorts av den revisionsnämnd för verksamhetsperioden 2021–2024 som fullmäktige valt. Till revisionsnämndens har hört:

Ordinarie medlemmar	Personliga suppleanter
Anne Rönkkö, ordförande	Anni Simola
Linda Frank, vice ordförande	Lari Väisänen
Kalevi Hoffström	Kenneth Levin
Maarit Hietala	Tanja Kaukonen
Marina Silfvast	Annika Lindfors
Markku Lautamäki	Kari Hirvonen
Juha Westerlund	Arno Holopainen

Revisionsnämnden har bedömt kommunens verksamhet enligt sin revisionsplan. Nämnden har vid sina sammanträden bekantat sig med verksamheten inom de olika sektorerna. Vid sammanträdena har man hört ledande tjänsteinnehavare och kommundirektören.

Revisionsnämnden har sammanträtt åtta gånger för bedömningen av verksamheten år 2021. Revisionsnämnden har fått information om förändringar i kommunens administration och utvecklingen av ekonomin. Nämndens medlemmar har följt förvaltningsorganens beslutsfattande genom protokoll.

Jäv hos nämndens medlemmar har beaktats i bedömningsarbetet.

Janne Majoinen från BDO Audiator Oy har assisterat nämnden vid dess möten och fört protokoll. Till ansvarig utnämnd revisor för kommunen år 2021 har BDO Audiator Oy utsett Helge Vuoti.

2. Svar på de observationer som gjordes i revisionsberättelsen för 2020

Revisionsnämnden begärde att sektorerna skulle ge svar på de observationer som ingick i revisionsberättelsen för 2020 till kommunstyrelsen senast i september 2021 samt till fullmäktige och revisionsnämnden före slutet av oktober. Kommunstyrelsen har inte behandlat utvärderingsberättelsen i enlighet med kommunallagen.

3. Bedömning av förverkligandet av målen

3.1. Uppställande av ekonomiska och verksamhetsmässiga mål

Målen ställdes upp vid kommunfullmäktiges sammanträde den 9 december 2020, där man godkände budgeten för 2021 och en ekonomiplan för åren 2022–2023. I utarbetandet av budgeten uppställdes mål enligt den kommunstrategi som godkänts av fullmäktige, och kommuninvånare och beslutsfattare involverades i beredningsarbetet precis som tidigare år.

Enligt Statistikcentralens befolkningsdata är invånarantalet i Lapträsk 2 580 invånare i slutet av år 2021, vilket är 41 färre än i slutet av 2020. Enligt samma statistik fördelas befolkningen i Lapträsk enligt följande; under 25-åringar 22,3 %, 25-64 -åringar 47,4 % och över 65-åringar 30,5 %. Av befolkningen i Lapträsk är 14,3 % över 75-åringar. I åldersfördelningen kan man se att andelen över 65 år ökar och andelen yngre sjunker.

Skatteintäkterna och statsandelarna bedömdes öka enligt Kommunförbundets prognoser. Verksamhetsmässiga mål uppställdes per sektor på resultatkort. Uppställandet av mål är fortfarande ambitiöst. Målen ändrades inte mitt under verksamhetsåret. I verksamhetsberättelsens resultatkort och textdelar framgår tydligt hur målen har uppnåtts. De centrala målen har uppnåtts väl och på ett tillfredsställande sätt trots utmaningarna. En del av målen och planerna har inte alls förverkligats, vilket är förståeligt.

Året 2020 blev Lapträsk en s.k. kriskommun pga. sin särskilt svåra ekonomiska situation. Koncernens underskottskriterium om ett underskott på mer än 1 000 euro per invånare uppfylldes tydligt. Omedelbara åtgärder vidtogs i ekonomin genom att inrätta en ekonomisk balanseringsgrupp som bestod av förtroendevalda och tjänsteinnehavare (§ Ksty 30.3.2020 § 46). Parallellt förbereder kommunens ledningsgrupp och andra nyckelpersoner åtgärder för att justera budgeten för det pågående året. Som ett resultat av förarbetena godkände kommunfullmäktige (10.6.2020 §23) en ändrad budget för det pågående året. Bland annat tack vare coronabidragen har ekonomin vänt till ett överskott och det är bra att komma ihåg de ekonomiska utmaningarna sedan när subventionerna försvinner.

AVVIKELSER FRÅN BUDGETEN FÖR BOKSLUTSÅRET 2021

För driftshushållningsdelens del är budgetens bindande nivå i förhållande till fullmäktige **n e t t o**.

Investeringarnas bindande nivå är **o b j e k t s v i s**.

Driftshushållning	Driftshushållningens intäkter	122,5 %
	Driftshushållningens kostnader	100,8 %
	Verksamhetsbidrag	97,1 %

Kommunfullmäktige har godkänt budgeten och följande ändringar i investeringar:

26.5.2021	§16
8.9.2021	§45
10.11.2021	§50

Avvikelser som gjorts i driftshushållningen som inte behandlats år 2021

på fullmäktigenivå:

Driftshushållning

Koncernförvaltning

10	Netto	6 044 €	100,5 %
----	-------	---------	---------

Grundtrygghetssektionen

20	Netto -	241 747 €	97,7 %
----	---------	-----------	--------

Bildning- och fritid

30	Netto -	271 450 €	93,4 %
----	---------	-----------	--------

Tekniska tjänster

40	Netto	11 931 €	100,9 %
----	-------	----------	---------

Investeringar

Projekt

9096 Konditionssalen	1 716 €	104,9 %
9209 Sanering av gatubelysningen	689 €	104,6 %
9221 Husulabackens kommunalteknik	1 693 €	106,8 %
9231 Korsbro-områdets kommunalteknik	10 742 €	114,3 %
9522 Tryckstegringsstationer och pumpar	831 €	108,3 %
9980 Aktier och andelar	684 €	100,6 %

Finansiering

Skatteintäkter	- 495 222 €	105,3 %
Statsandelar	- 2 171 €	100,0 %
Finansiella intäkter- och kostnader	- 34 090 €	104,2 %
Förkortning av långfristiga lån	549 275 €	236,6 %

Revisionsnämndens utvärdering:

På grund av de coronabidrag som staten beviljat visade kommunens resultat fortfarande ett överskott 2021 och rörelsemarginalen, som var en bindande post, underskred budgeten eftersom försäljningsintäkterna blev högre än budgeterat. Revisionsnämnden påminner dock fortfarande om det pågående kriskommunförfarandet och rapporteringen. De ekonomiska utmaningarna har inte försvunnit.

3.2. Strategiska mål

Enligt den kommunstrategi som godkändes i november 2016 är Lapträsk kommun Finlands första människoorienterade kommun. Målet kan åtminstone delvis anses ha förverkligats, eftersom uppfattningarna om kommunens verksamhet och utomstående bedömningar av vår verksamhet och vår bild utåt stöder observationen. Samtidigt är det ärligt att medge att det finns ännu mycket kvar att göra; i samband med vidarebearbetningen av strategin har vi fått respons som visar att det enligt såväl kommuninvånare som anställda och utomstående finns blinda fläckar. De konkreta målen i strategin var numeriska nyckeltal, varav invånarantalet är det mest centrala. Målet har länge varit att vända den jämnt sjunkande kurvan mot en stigning, och detta skedde i slutet av förra året. Antalet företag i kommunen har ökat, även om arbetslösheten tyvärr också har ökat under samma tid på grund av coronaepidemin. Kommunen har blivit mer känd och attraktiv; plötsligt är det på modet att bo glest på landet.

Ur ekonomisk synvinkel har läget förbättrats. I fråga om kriskommunförfarandet kan man med fog säga att Lapträsk kommuns och kommunkoncerns ekonomi har genomlysts noggrant. De långsiktiga ekonomiska konsekvenserna, inkomststrukturen, skatteintäkterna, avskrivningarna, verksamhetsutgifterna och verksamhetsmodellerna har omsorgsfullt igenomgått, och man har gjort flera separata utredningar och utvärderingar. Besluten om balansering av ekonomin påverkade även den utredningsgrupp som tillsatts av finansministeriet och som konstaterade att det inte finns skäl att inleda en separat utredning om en kommunsammanslagning. I den omfattande rapporten drar man dock upp tydliga riktlinjer för ekonomin, som definierar spelrummet under de närmaste åren.

3.3. Förverkligande av de verksamhetsmässiga och ekonomiska målen i driftsekonomin**3.3.1. Koncernförvaltningen**

KONCERN-FÖRVALTNING	BS 2020	BU 2021 inkl. ändringar	BS 2021	Utfalls-%
Intäkter	320 780	468 431	615 804	131,5 %
Utgifter	-1 744 630	-1 722 833	-1 876 250	108,9 %
Verksamhetsbidrag	-1 423 850	-1 254 402	-1 260 446	100,5 %

Lapträsk kommun beslutade att gå med i projektbolaget Östbanan. Projektbolaget planerar en järnvägsförbindelse från huvudstadsregionen österut och banan kommer att

gå genom Lapträsk kommun. Planeringen beräknas ta cirka 9 år. Lapträsk kommuns investering är 50 000 euro fördelat över planeringsåren.

Kommundirektör Tiina Heikka avgick i somras så att hennes sista dag i tjänst var den 31 december 2021. Vid sitt möte den 8 december 2021 § 58 valde fullmäktige Jarkko Sorvanto till ny kommundirektör.

Projektet sysselsätter även koncernförvaltningen. Kommundirektörens, ICT-ansvariges, näringssekreterarens och ekonomiplanerarens arbetstid kommer att överföras till projektet. KSOY:s aktieaffärer gjordes i augusti med Lovisa stad och Orimattila. Realisationsvinsten var nästan 3 miljoner euro och redovisades i kommunens resultaträkning som extraordinär intäkt.

Ilmatar tog initiativ till kommunen att planlägga en vindkraftspark och planläggningsinitiativet godkändes av fullmäktige i september. Men på grund av ett negativt utlåtande från Försvarmakten misslyckades vindkraftsprojektet.

3.3.2. Grundtrygghetstjänster

GRUNDTRYGGHETS-TJÄNSTER	BS 2020	BU 2021 inkl. ändring	BS 2021	Utfalls- %
Intäkter	688 383	580 500	1 012 595	174,4 %
Utgifter	-9 925 647	-11 032 117	-11 222 466	101,7 %
Verksamhetsbidrag	-9 237 264	-10 451 617	-10 209 870	97,7 %

Grundtryggheten underskred sin budget med 2,3 % (241 747 euro). Rörelseintäkterna överskreds med 432 095 euro och driftskostnaderna med 190 349 euro. Överskottet av rörelseintäkterna bestod främst av statens beviljade coronabidrag och kundavgiftsintäkter, vilka har tillkommit mer än beräknat. I fråga om driftskostnader var överskridandet t.ex. köp av tjänster och personalkostnader.

Grundtryggheten är den största sektorn i Lapträsk och en viktig del av det kommunala välfärdssystemet. År 2021 var redan det andra coronaåret i rad då pandemin fortsatte och delvis ändrade form. Coronan har bidragit till utmaningar när det gäller att prognostisera kostnaderna för social- och hälsovården, samt medfört merkostnader. Kostnader som är direkt relaterade till situationen med coronaviruset har ersatts till kommunerna genom statsbidrag. Slutligen fick man 340 000 euro. Med bidragen har man ersatt särskilt kostnader som uppstått av testning, spårning, vaccinering och vård.

Den mest betydande förändringen i servicenätet och serviceproduktionen har varit nedläggningen av institutionsvården för äldre då Tallmogårdens verksamhet avslutades den 10 januari 2021. Den 11 januari 2021 övergick Tallmogårdens personal till samföretaget, och invånarna övergick till effektiviserat serviceboende i Mainiokoti Klockaren.

Enligt 2021 års utjämningsberäkning av samarbetsområdet som erhöles från Lovisa stad översteg kostnaderna för Lapträsk kommuns samarbetsområde budgeten med 195 477 euro. Dessutom har de extra kostnader (vaccination, spårning, testning) orsakat av

coronapandemin i samarbetsområdet, för vilka Lapträsk kommun har fått statsbidrag, fördelats på övriga driftskostnader. Lapträsk kommun svarade för 274 407 euro av samarbetsområdets coronakostnader.

Kostnadsökningen var 130 295 euro inom institutionsvård för barnskydd, 107 860 euro på vårdcentralens bäddavdelning, 41 113 euro för boendetjänster för utvecklingsstörda och 65 572 euro för boendetjänster för mentalvård. Kostnaderna minskade t.ex. i boendetjänster för handikappade 141 713 euro, färdtjänst för handikappade 57 671 euro och en läkarmottagning 60 825 euro. Förändringarna beror på förändringar i servicebehov och användningsvolym. År 2021 fanns det 1 226 slutenvårdsdagar i Lapträsk, vilket är 535 fler än 2020.

Revisionsnämndens utvärdering

Revisionsnämnden är oroad över de stigande kostnaderna för barnskyddet och den stora ökningen av avdelningsvård.

3.3.3. Bildnings- och fritidstjänster

BILDNING OCH FRITID	BS 2020	BU 2021 inkl. ändringar	BS 2021	Utfalls- %
Intäkter	261 795	315 045	351 051	111,4 %
Utgifter	-3 937 777	-4 433 572	-4 198 127	94,7 %
Verksamhetsbidrag	-3 675 983	-4 118 527	-3 847 076	93,4 %

Coronasituationen påverkade verksamheten och tjänsteförsörjningen inom alla ansvarsområden för utbildningstjänster under hela året.

Inom tjänstproduktionen gjordes en förändring av tillhandahållandet av finskspråkig grundundervisning så att elevantalet utjämnades mellan de två finskspråkiga skolorna. För en del av skoleleverna tilldelades Hilda Käkikosken koulu (årskurs 4-6 och specialundervisning i klassrumsformat) och för en del tilldelades Kirkonkylän koulu skola (årskurs 0-3). Kompletterande småbarnspedagogik började anordnas på samma plats som skolelevernas eftermiddagsverksamhet i anslutning till Kapellby skola från 1 augusti 2021.

Tabell 2: Antal elever inom för- och grundundervisningen 2021

	Elevantal våren 2021	Elevantal hösten 2021
Kapellby Skola	65	67
Hilda Käkikosken koulu	29	52
Kirkonkylän koulu	91	55

Revisionsnämndens utvärdering

Målen har i stort sett uppnåtts väl. Minskningen av antalet barn i framtiden kommer att utmana bildningsväsendet i kommunen, men tjänster för barnfamiljerna bör utvecklas. Likaså bör man överväga hur nettoinflyttningen till kommunen skulle kunna ökas.

3.3.4. Tekniska tjänster

TEKNISKA TJÄNSTER	BS 2020	BU 2021 inkl. ändringar	BS 2021	Utfalls-%
Intäkter (inneh. tillv. för eget bruk)	1 566 696	1 546 625	1 589 817	102,8 %
Utgifter	-2 663 213	-2 832 618	-2 887 742	101,9 %
Verksamhetsbidrag	-1 096 518	-1 285 993	-1 297 925	100,9 %

När det gäller utfallet av budgeten har de tekniska tjänsterna hållits inom budgeten år 2021 förutom för de delar som gäller vinterunderhåll och vattentjänstverket.

Under 2021 genomfördes en utredning om utkontrakteringen av de tekniska tjänsterna. Baserat på utredningen beslutade kommunstyrelsen att tillhandahållandet av tekniska tjänster ska fortsätta i huvudsak som en egen verksamhet. Baserat på undersökningen beslutades att göra en förändring av verksamhetssätten inom fastighetsförvaltningen, som man beslutade att införa från och med början av 2022.

Åtgärder som vidtas till följd av 2020 års åtstramningar kan inte gå obemärkt förbi i fastigheter och annan infrastruktur. Sparandets inverkan på fastigheter och infrastruktur i allmänhet är långsiktig och fastigheter och gatunätet kan inte lämnas utan underhåll upprepade gånger. 2021 genomfördes åtgärderna som planerat, men renoveringsskulden på de fastigheter och annan infrastruktur som kommunen äger är betydande.

Flera rörbrott uppstod. De lokaliserades alltid och eliminerades snabbt. Stamfel i vattenledningar påträffades i Hindersby, Porlom samt i Kapellby-området.

14 nya vattenanslutningar byggdes. 3 nya avloppsanslutningar byggdes. 3 nya avloppsanslutningar byggdes. Förutom rörbrotten reparerades även luftningsborsten till avloppsreningsverket i Kapellby.

3.4. Förverkligande av investeringsekonomin

Nettoinvesteringsutgifterna var 750 tusen euro, jämfört med uppskattningsvis 926 tusen euro i budgeten. Några mindre investeringar blev inte av alls och i vissa fall blev investeringen mindre än förväntat, den sköts upp eller pågick fortfarande. Men totalt sett har det gått ganska bra enligt plan.

3.5. Kommunens ekonomi

	BS 2018	BS 2019	BS 2020	BS 2021	BS2020 Kommuner vars invånarantal var mellan 2000-5000 invånare	BS 2020 Kommunerna i Nyland i medeltal
Invånarantal	2 665	2 606	2 621	2 580		1 702 678
Inkomstskattesats	20,50 %	20,50 %	21,00 %	21,50 %	21,23 %*	18,70 %*
	€/asukas	€/asukas	€/asukas	€/asukas	€/asukas	€/asukas
Skatteintäkter	3 173	3 392	3 351	3 713	3 547	5 071
Statsandelar	2 560	2 773	3 311	3 074	3 851	1 025
Lån	2 724	3 053	2 882	2 559	3 010	3 044

*år 2021

Det sammanlagda resultatet för Lapträsk kommun och vattenförsörjningsverket för verksamhetsåret 2021 är 4 169 905 euro positivt. Cirka 3 miljoner euro av resultatet är vinst av försäljningen av aktier i enlighet med det ekonomiska åtgärdsprogrammet. Den ursprungliga budgeten för 2021 hade utarbetats att visa ett överskott på 282 300 €. Ändringar till budgeten godkändes i delårsrapporterna, enligt vilka det slutliga budgetresultatet visade ett överskott på 3 151 210 euro. Driftskostnaderna 2021 ökade med 10,5 %, eller cirka 1,913 miljoner euro jämfört med bokslutet för 2020, driftskostnaderna uppgick till cirka 20,185 miljoner euro år 2021. Driftskostnaderna översteg budgeten med cirka 163 000 euro, 0,8 %. De största överskridandena i euro var i kontogrupperna bidrag (ca 78 000 euro) och personalkostnader (ca 38 000 euro).

Verksamhetsintäkterna ökade med 25,7 %, eller cirka 728 000 euro, jämfört med 2020 och uppgick till 3,56 miljoner euro år 2021. Verksamhetsintäkterna var 22,5 % högre än budgeterat, cirka 650 000 euro. De erhållna coronabidragen återspeglas till stor del i denna kontogrupp år 2021 då de år 2020 ingick i statsandelarna. Av denna anledning är förändringen mellan åren betydande och inte helt jämförbar. I verksamhetsintäkterna ingår coronabidrag från staten på cirka 340 000 euro. De direkta kostnaderna till följd av corona har kompenseras med bidrag 2021. I verksamhetsintäkterna ingår år 2021 realisationsvinster på 428 000 euro, vilket är ca 128 000 euro mer än budgeterat och förklaras av de sålda företagstomterna. De två tomterna subventionerades dock inom ramen för covid-19, så inga nettointäkter genererades. Kommunmoderns verksamhetsbidrag underskred totalt med 495 000 euro, realisationsgraden 2021 var 97,1 %.

Ekonomiska åtgärdsprogrammet

Det ekonomiska balanseringsprogrammet baserar sig på två bestående strukturförändringar samt en engångspost som korrigerar koncernunderskottet;

Skattenivå

Inkomstskattesatsen och fastighetsskattesatserna har höjts för 2021 i enlighet med den ekonomiska balanseringsgruppens slutrapport, vilket innebär cirka 250 000 €. Skattenivån måste fortsätta att revideras vid behov i förhållande till kommunens ekonomiska situation. Man måste dock försöka hålla nivån i linje med andra små kommuner i östra Nyland.

Engångspost som påverkar koncernresultatet

Delvis försäljning av Kymmenedalen El Ab:s aktier (cirka 2200 aktier) i enlighet med aktieägaravtalet 2021, förutsatt att det finns en köpare och prisnivån är tillräcklig. Försäljningen skulle ha en vinsteffekt på cirka 3 miljoner euro genom realisationsvinsten.

Intäkterna får inte användas för att öka de fasta kostnaderna.

Permanent anpassning av aktiviteter

Verksamhetsbidraget kommer att justeras permanent med 210 000 euro årligen under det framtida balanseringsprogrammet. Förändringen av verksamhetsbidraget kommer att fördelas för 2022 med € 110 000 och för 2023 med € 100 000.

Det ekonomiska balanseringsprogrammet förutsätter, att man kan uppnå resultat som visar överskott genom att anpassa, återuppliva, höja skatter eller genom andra åtgärder. Åtgärderna måste beslutas årligen inom ramen för skattehöjningsbeslutet och budgetbeslutet. Koncernen måste också uppnå ett årligt överskott. Kommunala bolag måste uppnå ett noll- eller ett positivt resultat under det ekonomiska balanseringsprogrammet.

Åtgärderna för att balansera ekonomin kommer under 2021 har resulterat i en höjning av inkomstskattesatsen med 0,5 procentenheter och en höjning av fastighetsskattesatserna med 0,1 procentenheter. Även Kymmenedalens El Ab:s aktier såldes till en prisnivå enligt målsättningar, kommunens försäljningsvinst vid försäljningen av aktier var ca. 3 miljoner euro. Andra åtgärder som genomfördes 2021 var: fastighetsskatteutredning, försäljning av Tallmogården och förändring av verksamhet, utkontraktering av daghemmets mat, samt utjämning av elever i de finskspråkiga skolorna till de två befintliga fastigheterna. Ekonomin balanserades tillfälligt 2020, t.ex. genom följande åtgärder: permittering av personal i 1-2 veckor, halvering av mötesarvoden, utebliven tillsättning av vakanser, upphörande av morgonverksamhet, centralisering av eftermiddagsverksamhet, upphörande av kommunalt hemvårdsbidrag, utebliven betalning av föreningsbidrag, halvering av vägarbeten, senareläggning av renoveringsarbeten. En ändring gjordes också i investeringsplanen.

Revisionsnämndens utvärdering

Vinsten från aktieförsäljningen, som ingick i åtgärderna för att balansera ekonomin, förbättrade kommunens resultat med 3 miljoner euro och dessutom erhöles även goda coronabidrag. Utan dessa engångsintäkter skulle kommunens resultat ha blivit mycket svagare än vad det var.

4. Personal

Personalantal i Lapträsk kommun 31.12.2021

Resultatområde	Ordinarie			Visstidsanställda och vikarier			Sysseles. och pers.m. läroavt.			Totalt		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Förvaltning	10	9	9	9	4	5	4	1	2	23	14	16
Grundtrygghetstjänster	12	11	2	2	1				1	14	12	3
Bildningstjänster	42	44	40	16	8	15	2			60	52	55
Tekniska tjänster	16	15	11	3	2		1	1	1	20	18	12
Totalt	80	79	62	30	15	20	7	2	4	117	96	86

Antalet presenterats i tabellen är personantal, deltidens arbetsförhållande har inte tagits i beaktande här.

Sjukfrånvaron hölls på låg nivå och sjönk med 325 dagar jämfört med år 2020. Sjukfrånvaron per person var 8,4 dagar 2021, en minskning med cirka 2 dagar från 2020. Den största nedgången av personal skedde inom grundtryggheten. Antalet anställda minskade med 10 personer och inom tekniska tjänster med 6 personer. De övergick till Mehiläinens tjänst när äldrevårdsenheten utkontrakterades.

Revisionsnämndens utvärdering.

Antalet personal har minskat stadigt i kommunen, vilket har lett till besparingar i personalkostnader. Å andra sidan betalar man mer för att köpa tjänster.

5. Kommunkoncernen

Vattentjänstverkets underskott för 2021 är 70 161,99 euro och det kumulativa underskottet är 571 833,61 euro. Driften av en vattentjänstverket regleras av vattenförsörjningslagens 4 kap. 18 § i vars allmänna principer om avgifter föreskrivs följande: "Avgifterna för vattentjänster och avloppshantering av dagvatten ska vara sådana att det på lång sikt är möjligt att täcka vattentjänstverkets ny- och reparationsinvesteringar och kostnader. I avgifterna får ingå högst en skälig avkastning på kapitalet." Vattentjänstverket i Lapträsk kommun har genom åren samlat på sig ett stort kumulativt underskott i driftskostnader. Lagen kräver dock att vattentjänstverket inte bara ska stå för driftskostnader utan även investeringar.

De kommunala bolagen har godkänt koncerndirektivet. Kommundirektören har regelbundet träffat bolagens vice direktörer och dialogen har varit öppen. Separat bolagsstyrning har inte tillhandahållits utanför bolagsstämmorna.

Inom koncernen har man uppnått merparten av de mål som fullmäktige har ställt upp. De ekonomiska målen har delvis uppnåtts. Dotterbolagens egna resultat har utfallit enligt följande; Fastighets Ab Labyrintens resultat uppvisar ett underskott på 2 022 €, Fastighets Ab Lilleputs resultat uppvisar ett överskott på 820 €, Fastighets Ab Porlammin Taitotalos resultat uppvisar ett överskott på 2 € och Lapträsk Värme Ab:s resultat uppvisar ett underskott på 5 468 €. Nämnvärda investeringar har inte gjorts.

Bolagen har redovisat sin verksamhet till kommunägaren vid kommunstyrelsens sammanträden. Det gjordes separata utredningar gällande Fastighets Ab Lilleputs och Fastighets Ab Labyrintens ekonomiska situation år 2020 respektive 2021.

Koncernens resultat visade ett överskott på ca 4,2 miljoner euro. Det underskott som ackumulerats i kommunkoncernens balansräkning täcktes och överskottet var ca 3,0

miljoner euro. Detta var en betydande förändring från föregående år då underskottet var cirka 1,1 miljoner euro. Kommungruppens nyckeltal uppfyller inte längre de s.k. kriskriterierna, men detta har ingen omedelbar inverkan på fortsättningen av kommunens utvärderingsförfarande.

Rapporten från ministeriets utvärderingsgrupp godkändes av fullmäktige den 17 februari 2021. Utvärderingsgruppens rapport förutsätter att balanseringsprogrammet genomförs och att de uppsatta målen inkluderas i de ekonomiska planerna. Kommunen ska lämna nödvändiga utredningar till Finansministeriet.

Den 19 december 2020 godkände fullmäktige det ekonomiska balanseringsprogrammet. Huvudinnehållet i programmet var två permanenta förändringar (skattenivå ca 250 000 euro och anpassning av verksamheten ca 210 000 euro) och en engångsåtgärd (delförsäljning av KSOY:s aktier, 13 %, ca 3 miljoner euro) för att täcka koncernens underskott. Det permanenta målet är koncernens överskottsresultat under det ekonomiska balanseringsprogrammet.

Nyckeltalen som beskriver koncernens skuldsättning är fortfarande höga. Koncernens totala lånebelopp är nästan 16,8 miljoner euro (en minskning med cirka 1,5 miljoner euro från föregående år). Lånebeloppet är 6 509 euro per invånare.

Revisionsnämndens utvärdering:

Vattentjänstverket borde verka på en lönsam nivå och vidta åtgärder för att säkerställa långsiktig lönsamhet. En höjning av vattenavgifterna borde övervägas.

6. Sammanfattning av utvärderingen

Revisionsnämnden anser med hänvisning till sina revisionsobservationer samt de utredningar och översikter som gjorts och det som läggs fram i verksamhetsberättelsen att de ekonomiska mål som fullmäktige ställt upp har förverkligats väl. De verksamhetsmässiga målen under det exceptionella året förverkligades tillräckligt bra, med beaktande av coronaepidemins betydande effekter på verksamheten. Revisionsnämnden tackar kommunens personal för deras ansträngningar under krisen samt kommunen och kommuninvånarna för ett väl utfört arbete.

Lapträsk den 19 maj 2022

Anne Rönkkö
ordförande

Linda Frank
vice ordförande

Kalevi Hoffström
medlem

Marina Silfvast
medlem

Markku Lautamäki
medlem

Maarit Hietala
medlem

Juha Westerlund
medlem